

Loppuraportti

Reittien ja matkailupalvelujen Keski-Pohjanmaa 1.4.2017-30.9.2019

Reittien ja matkailupalvelujen Keski-Pohjanmaa -hanke sai aikaan valtavan nousukiidon Keski-Pohjanmaalla matkailun saralla. Kaikki luontoreitistöt ja kohteet (matkailuyritykset, nähtävyydet, kohteet, kodat, laavut) kartoitettiin ja 55 reittiä ja yli 300 kohdetta vietiin kansainväliseen Outdooractive.com/fi -karttasovellukseen. Outdooractiven kautta luontoreitistömme ja kohteet ovat saaneet jo yli 1.5 miljoonaa katselukertaa. Yrityksille ja muille matkailutoimijoille järjestettiin yhteensä 83 erilaista työpajaa, workshopia, verkostoitumistilaisuuksia ym. esiin nousseiden tarpeiden mukaan. Matkailuyrittäjien yhteishenki ja yhdessä tekemisen tahtotila on hankkeen eri toimenpiteiden ansiosta saatu loistavaksi. Nyt yrittäjät kokevat, että ovat yhtä porukkaa ja ei ole väliä, missäpäin maakuntaa yritys sijaitsee. Olemme yhtä yhteistä matkailualueita koko maakunta. Yrittäjien yhteistyö ja yhteiset palvelupaketit yli kuntarajojen ovat jo hyvällä alulla.

Tummennetulla hankesuunnitelmat tavoitteet ja ei tummennetulla hankkeen toteutus:

5.2 Mitkä ovat hankkeen tavoitteet?

Hankkeen tavoitteena on matkailualan yritysten toimintaympäristön kohentaminen kartoittamalla Keski-Pohjanmaan matkailulliset reitistöt sekä palvelut niiden varrella. Kun matkailulliset kohteet ja reitit, esimerkiksi luontoreitit, pyöräilyreitit, uimarannat, maisemat ja käyntikohteet on ensin kartoitettu, on yritysten ylipäättään mahdollista tarttua näihin olemassaoleviin rakenteisiin omien tuotteittensa kanssa.

Hankkeen aikana on valokuvattu sekä kartoitettu gps:n avulla kaikki Keski-Pohjanmaan luontoreitistöt ja kohteet. Kaikki reitistöt on käyty kävellen läpi ja kohteissa on käyty paikan päällä. Kunnostustarpeita vaativien reitistöjen parannuksista on neuvoteltu ja toteutettu eri yhdistysten kanssa.

Kunnostettuja reitistöjä:

- Osia Hirvaan kierroksesta, Perho, Lestijärvi
- Tastulanjärven luontopolku, Kaustinen
- Vitaringin luontopolku, Kaustinen
- Soidinkallion luontopolku, Halsua
- Öjan saaristopolku, Kokkola

Kunnossa olevia reitistöjä on viety 54 kpl Outdooractive -karttasovellukseen ja kohteita reilusti yli 300.

Palvelutarjontaa reittien varrella tarkastellaan kokonaisuutena, ja innostetaan uutta yritystoimintaa syntymää havaittuihin palveluaukkoihin.

Uusia matkailualan yrityksiä on perustettu 8 kpl. Lisäksi on perustettu kevytyrityksiä, mikä tuntuu olevan kasvussa ja muodissa tällä hetkellä. Kevytyrittäjäyys on joustava ja ennen kaikkea riskitön tapa testata omaa yritysideaa ja sen kannattavuutta ja toimii hyvin ponnistusalueena täysipainoiselle yrittäjänuralle. Heillä ei kuitenkaan ole vielä y-tunnusta, jolloin emme voi merkitä heitä eura-järjestelmään.

- Perhon Eräelämykset, Perho
- SebTom, Kokkola
- Tummu ja tytär, Kokkola
- Pine Forest Hikers, Perho
- A'la Miina, Halsua
- Wilderness Call, Perho
- LUMA – Salamajärven luonto ja majoitus, Perho
- Tmi Annakreeta Salmela, Kannus

Havaittuihin palveluaukkoihin on saatu ratkaisuja myös jo olemassa olevien matkailuyrittäjien tartuttua niihin. Matkailuyrittäjien yhteistyöllä on myös saatu uutta palvelutarjontaa syntymään, esim. useampi muutaman kanootin omistava yritys tarjoaa nyt yhteistyössä melontaa myös isommille ryhmille ja palvelu on myös helpommin saatavissa.

Koko maakunnan kattava runkoreitti kulkisi tietä 13 seurailen Kokkolasta Perhoon, koilliseen kansallispuistoa sivuten tietä 7520, Valkeisjärven ja Lestijärven kautta teitä 58 ja 775 Kannukseen ja edelleen Lohtajalle, josta tietä 8 jälleen Kokkolaan. Reitin kiertämisen voi tietysti aloittaa miltä kulmalta tahansa. Kattavan runkoreitin lisäksi luodaan teemoittaisia, pienempiä reittejä, esimerkiksi melonnan, kulttuurikohteiden tai vaikka lintubongauksen ystäville.

Outdooractive-karttasovellukseen on luoto 267 km pituinen koko maakunnan kiertävä runkoreitti (Kokkola-Kaustinen-Veteli-Perho-Lestijärvi-Toholampi-Kannus-Kokkola). Reittiin on kiinnitetty kaikki muut reitistöt, kohteet ja matkailupalvelut, mihin on helppo matkalta poiketa.

Reiteille palveluja tuottavien yritysten kanssa on tavoitteena käydä sparraavia keskusteluja, joissa kartoitetaan yrityksen kehittymisen haasteet ja annetaan

kehittämisehdotuksia. Yritysten tarpeiden mukaan etsitään keinot laadukkaaseen tuotekehitykseen, yritysten oman markkinoinnin ja myynnin nykyaikaistamiseen ja sähköistämiseen sekä muihin yritysten kehittyäkseen tarvitsemiin toimiin.

Kaikki yritykset on ”kaivettu esiin” ja jokaisessa yrityksessä on käyty vierailulla. Tapaamisissa on yhdessä mietitty kunkin kanssa, minkälaisia tarpeita, haluja, esteitä ja mahdollisuuksia heillä on yrityksensä kehittämisen suhteen. Näiden haastattelujen perusteella on järjestetty yhteisiä workshopeja/koulutuksia esiin nousseiden tarpeiden mukaan. Kosekin ja Kasen yrityskehittäjien palvelut on myös olleet kaikkien yrittäjien käytettävissä.

Workshopit, työpajat ja tapahtumat 1.4.2017-30.9.2019

2017

- 11.4. Retkeilyn työpaja Salamajärvi, Perho 20 hlö
- 3.-4.5. Luonnosta liiketoimintaa ja hyvinvointia, Jyväskylä
- 28.-29.10. Reitistökoulu, Lestijärvi 30 hlö
- 14.-16.11. Outdoors Finland seminaari, Helsinki
- 21.11. Hankeinfo Öja, Kokkola 10 hlö
- 22.11. Hankeinfo Lohtaja, Kokkola 10 hlö
- 25.11. Hankeinfo, Kannus 8 hlö

2018

- 9.-10.1. Verkostovaellus, Perho 28 hlö
- 11.1. Muuttuva valmismatkalaki koulutus, Kokkola 54 hlö
- 18.1. Matka2018 opintomatka, Helsinki 50 hlö
- 8.2. Reitistötyöpaja, Kaustinen 16 hlö
- 13.2. Luontomatkailuseminaari, Perho 120 hlö
- 14.2. Tuotteistamistyöpaja, Kaustinen 13 hlö
- 15.2. Reitistökoulu I, Kokkola 22 hlö
- 16.2. Tuotteistamistyöpaja, Kokkola 22 hlö
- 20.2. Reitistötyöpaja, Perho 6 hlö
- 20.2. Reitistötyöpaja, Veteli 15 hlö
- 10.4. Missä luonto luuraa -seminaari, Jyväskylä 100 hlö
- 11.4. Muuttuva luontomatkailu -keskustelutilaisuus, Jyväskylä 18 hlö
- 21.4. Retkimessut opintomatka, Jyväskylä 15 hlö
- 26.4. Luontomatkailun mahdollisuudet, Perho 15 hlö

28.4. Perhon yritysmessut, Perho 200 hlö

29.4. Seniorimessut, Kokkola

8.5. Hinnoittelukoulutus, Kokkola 15 hlö

8.5. Tuotteiden sparraus, Kokkola 15 hlö

9.5. Reitistö-koulutus II, Kokkola 10 hlö

10.5. Lentokenttäpäivä, Kruunupyö 2 000 hlö

15.5. Hankepaneli, Kannus 50 hlö

19.5. Koirasalmen kesän avaus, Perho 200 hlö

23.5. Outdoors Finland -hankkeen päätösseminaari, Helsinki 150 hlö

25.5. Peuranpolun tulevaisuus, Lestijärvi 18 hlö

30.5. Reitistötyöpaja II, Kaustinen 4 hlö

5.6. Luonnossa on mahdollisuuksia, Kaustinen 6 hlö

6.6. Reitistötyöpaja, Kokkola 5 hlö

9.6. Erämessut opintomatka, Riihimäki 22 hlö

18.6. Reitit matkailukäyttöön -hankkeiden ja toimijoiden tapaaminen, Petäjävesi 20 hlö

19.6. Reitit matkailukäyttöön -seminaari, Petäjävesi, 80 hlö

16.-22.9. Opintomatka Saksa/Sveitsi 20 hlö

27.9. Reitistötyöpaja kunnat, Kokkola 14 hlö

29.9. Mennään metsään -polkujuoksukiertue, Perho 60 hlö

29.10. Ruokamatkailutyöpaja H4F, Kokkola 22 hlö

30.10. OA-info, Kokkola

16.11. OA-info, Perho 10 hlö

19.11. OA-info, Halsua 6 hlö

20.11. Keskustelutilaisuus Metsähallituksen reitistöjen ja palvelurakenteiden tulevaisuudesta, Reisjärvi 20 hlö

26.11. OA-info, Veteli 10 hlö

2019

16.1. Matka Workshop day, Helsinki 34 hlö

17.-20.1. Matka2019, Helsinki

22.1. Valokuvaus- ja kuvankäsittelykoulutus, Kokkola 12 hlö

30.1. Valokuvaus- ja kuvankäsittelykoulutus, Kokkola 14 hlö

- 1.2. Kv-markkinoille ja ReittienKP II ideointia, Kälviä 35 hlö
- 5.2. OA-info ja workshop, Toholampi 10 hlö
- 6.2. OA-info ja hankesuunnittelu Metsähallitus, Perho 6 hlö
- 11.2. Valokuvaus- ja kuvankäsittelykoulutus, Kokkola 14 hlö
- 13.2. Luontomatkailuseminaari, Perho 50 hlö
- 13.-14.2. Yövaellus ja verkostoitumisilta, Perho 25 hlö
- 15.3. Opintomatka GoExpo, Helsinki 50 hlö
- 18.-20.3. Outdooractive treffit, Kuopio
- 21.3. Yritysryhmähankkeen suunnitteluworkshop, Halsua 6 hlö
- 1.4. Yritysryhmähankkeen suunnitteluworkshop, Halsua 8 hlö
- 10.-12.4. Opistomatka Puumala, Järvisydän, Kotimaan matkailumessut, 22 hlö
- 16.4. Yritysryhmähankkeen suunnitteluworkshop, Halsua 8 hlö
- 25.4. Keski-Pohjanmaan matkailutyöpaja / Rural Finland, Kokkola
- 26.-28.4. Retkelle messut, Jyväskylä
- 29.4. Yritysryhmähankkeen suunnitteluworkshop, Halsua 7 hlö
- 29.4. Kuntien reitistötyöpaja, Halsua 12 hlö
- 30.4. Reitistöworkshop Metsähallitus/kunnat, Perho 6 hlö
- 2.5. Green Care -hankeseminaari, Kokkola
- 6.5. Pohjalaismaakuntien matkailuseminaari, Vaasa
- 11.5. Perhon yritysmessut, Perho
- 17.-19.5. Erämessut, Oulu
- 21.5. Häätäensiapukoulutus/workshop, Perho 13 hlö
- 21.-23.5. Verkostointivaellus, Perho 18 hlö
- 4.6. Yrtytkurssi, Perho, matkailuyrittäjiä mukana 5 hlö
- 6.6. Polkujuoksutapahtuman suunnitteluiltapäivä, Lestijärvi 7 hlö
- 18.6. Matkailuyrittäjien verkostoitumispäivä Witas/K-P, Pihtipudas 34 hlö
- 26.6. Riistaruo kafestivaalin suunnitteluiltapäivä, Kaustinen 13 hlö
- 27.6. Maakuntien matkailuyhteistyö workshop, Raippaluoto
- 27.6. Kiina/Ähtäri/K-P matkailuyhteistyötyöpaja, Perho, 18 hlö
- 24.8. Raitin matkailutori, Kalajoki, yrityksiä mukana 7 hlö

- 3.9. Luontomatkailuseminaari, päätösseminaari #ReittienKP, Toholampi 66 hlö
- 4.9. Green Care matkailussa, Perho 13 hlö
- 6.9. Luonnonvara-alan työelämäfoorumi, Kaustinen
- 7.9. Luonnon parantava vaikutus – yhteistyötyöpaja, Soite/ReittienKP, Perho 22 hlö
- 15.9. FAM-trip, kansainvälisten matkanjärjestäjien vierailu, Kokkola 15 hlö
- 19.-25.9. Romanian opintomatka yhdessä Purityisten kanssa, Romania 15 hlö

Matkailutuotteet ovat aina mitä suurimmassa määrin yhteistyön tuloksia. Tarvitaan yhteistä tekemistä ja selkeitä roolituksia, jotta tuotteista tulee asiakasnäkökulmasta elämyksellisiä. Kaikkea tätä tukevat vahvat yhteistyöverkostot. Jo olemassa olevien toimialoittaisten ja teemoittaisten maakunnallisten verkostojen yhteyteen solmitaan uusia kontakteja yritysten ja muiden palveluntuottajien sekä julkisten toimijoiden välille.

Yksi kaikkein tärkeimmistä tavoitteista hankkeessamme on ollut yhtenäisen, koko maakunnan matkailualueen luominen sekä yhteishengen kasvattaminen. Verkostoituminen yli kuntarajojen, tutustuminen ja yrittäjien välisen luottamuksen syntyminen. Tässä olemme yhdessä onnistuneet ja yhteishenki matkailuyrittäjien ja -toimijoiden kesken maakunnassamme on mahtava. Nyt uskallamme suositella toistemme palveluja, ja useita eri yrittäjien yhteisiä tuotteita ja paketteja on syntynyt. Tapaamisissamme on saatu kuulla iloista puheen sorinaa, loistavia ideoita ja naurua, joka tulee suoraan sydämeistä.

Tervetuloa meille, Keski-Pohjanmaalle!

5.3 Mikä on hankkeen uutuus- tai lisäarvo? Mitä toimintatapojen muutosta halutaan saada aikaan?

Hankkeen näkökulma matkailualan toimintaympäristön kehittämiseen on uusi. Reitistöjä luomalla parannetaan yritysten mahdollisuuksia omaan tuotekehitykseensä.

Yrityksiä on opetettu hyödyntämään luontoa. Miksi joku tulee meille? Ei majoituksen tai ruoan vuoksi, vaan sen, mitä kaikkea ympärillä olevalla luonnolla on tarjota. Reitistöjä luomalla ja niiden löydettävyyden helpottamisella, on yrittäjien myös helpompi hyödyntää luontoa ja sen tarjoamia reitistöjä.

Tuotteita on pohdittava asiakasnäkökulmasta yhteistyön tuloksina. Myös toimialoja ylittävä yhteinen tuotteistaminen on vahvasti tätä päivää, erityisesti hyvinvointialalta ja paikallisesta ruokatuotannosta löytyy matkailullisesti kiinnostavaa tarjontaa.

Yhteiseen tuotteistamiseen on järjestetty useita työpajoja ja verkostoitumistilaisuuksia. Kun toiseen yrittäjään luottaa, on myös helpompi lähteä yhteisiä tuotteita luomaan.

Erilaisten toimialojen on monesti myös helpompi ryhtyä kimppaan, ja näin olemme saaneet myös uusia monipuolisempia tuotepaketteja.

Hyvänä esimerkkinä on reitistötyöpajassamme tutustuneiden kolmen eri yrittäjän yhteinen paketti, joka palkittiin Visit Finlandin kärkituotepalkinnolla.

Heinäkuun 2018 alusta muuttunut matkapakettilaki on kuitenkin hidastanut yhteisten matkapekettien syntyä. Useamman eri yrittäjän yhteisen tuotteen myynnissä tarvitaan matkapakettilaki oikeudet. Tämä maksaa (kolmen parhaan kuukauden yhteenlaskettu myynti panttina + vuosimaksu), ja tästä syystä vain Kokkolan Matkailulla on ollut matkapakettilaki oikeudet Keski-Pohjanmaalla. Matkailun kanssa on käyty neuvotteluita koko maakunnan myynnistä ja markkinoinnista, mutta mihinkään tulokseen ei hankkeen aika päästy.

5.4 Mitkä ovat hankkeen varsinaiset kohderyhmät?

Hankkeen kohderyhmänä ovat matkailukulutukseen sopivia palveluja tuottavat yritykset ja muut toimijat. Matkailualan toimijoiden yhteistyön ja yhteishengen parantuminen helpottaa yritysten toimintaa. Parantuneen palvelutason ja helposti löydettävien reitistöjen kautta hyötyjinä ovat myös alueelle tulevat matkailijat ja myös paikalliset kuluttajat.

Hankkeessamme on ollut mukana yhteensä 143 yritystä ja 58 muuta toimijaa. Hankesuunnitelmassa asetettu tavoite on ylitetty huomasti ja yrittäjien mukanaolo ja yhdessä tekemisen meininki on ollut todella hyvää.

Hyvä yhteishenki on myös näkynyt ulospäin, mikä aina myös näkyy hyvänä palveluna, jota yhdessä tarjoamme.

Yrittäjät ovat itse halunneet, että mietimme yhdessä mitä meidän hyvä laatu ja palvelu tarkoittaa, ja laadimme yhteiset pelisäännöt tähän.

Yhteisissä työpajoissa, verkostoitumistilaisuuksissa ja workshopeissa on mietitty, miten parhaiten voimme luontoa ja toistemme palveluita hyödyntää, ja myös auttaa toisiamme. Hyvänä esimerkkinä tässä on esimerkiksi yrittäjien yhteinen päätös, että tykkäämme, kommentoimme ja jaamme toistemme sosiaalisen median päivityksiä.

5.5 Mitkä ovat hankkeen välilliset kohderyhmät?

Kunnat hyötyvät alueelle tulevasta kävijöistä yritysten kautta kanavoituvina veroeuroina, sekä kunnan imagon kohentumisena.

Kunnat ovat hyötyneet reitistöjen paremmasta löydettävyydestä sekä kunnostamisesta, uusista yrityksistä mitä on perustettu, yritysten kasvulla ja mikä tänä kesänä jo oli huomattavissa, ulkomaalaisten turistien lisääntymisellä.

Viralliset luvut Salamajärven kansallispuiston alkuvuoden kävijöistä saatiin vastikään, ja tammi-heinkäuussa vuodesta 2018 vuoteen 2019, kasvua oli 14 %.

Hankkeemme tuella ja neuvotteluilla käynnistyi useampia kuntien reitistöhankeita.

Myös palveluja tuottavat kylä- ja harrastusyhdistyksset hyötyvät hankkeen myötä lisääntyvistä asiakasmääristä.

Eri yhdistykset ovat myös olleet aktiivisesti mukana hankkeessa. Yhdistykset ovat hakeneet avustusta reitistöjen parantamiseen ja merkitsemiseen. Erilaiset yhdistysten ylläpitämät kylätalot, kodat ja reitit ovat päässeet paremmin näkyville ja ihmisten tietoisuuteen. Myös erilaisia tapahtumia mitä yhdistykset järjestävät, on markkinoitu eteenpäin hankkeemme sosiaalisen median kautta. Reitistöjen parannukset ovat myös hyödyttäneet yhdistyksiä.

Yhdistyksissä kuitenkin toiminta on useimmiten talkoo pohjalla, jolloin esimerkiksi tuotteistaminen ja hinnoittelu on vielä hyvin hankalaa.

6 Toteutus ja tulokset

6.1 Mitkä ovat hankkeen konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi?

Työpaketti 1.

Reitistöt ja kohteet

Keski-Pohjanmaan alueen matkailulliset reitistöt ja kohteet kartoitetaan huolellisesti läpi. Kokoavan runkoreitin (Kokkola-Kaustinen-Veteli-Perho-Kinnula-Lestijärvi-Toholampi-Kannus-Lohtaja-Kokkola) ohelle nostetaan teemoittaisia reitistöjä. Tarkoituksena on koota reitistötieto yhteen paikkaan ja koordinoida eri kehittämistoimia reittien ja kohteiden käytettävyyden parantamiseksi.

Hankkeen aikana on valokuvattu sekä kartoitettu gps:n avulla kaikki Keski-Pohjanmaan luontoreitistöt ja kohteet. Kaikki reitistöt on käyty kävellen läpi ja kohteissa on käyty paikan päällä.

Kunnossa olevia reitistöjä on viety 55 kpl Outdooractive -karttasovellukseen ja kohteita reilusti yli 300.

Outdooractive-karttasovellukseen on luoto 267 km pituinen koko maakunnan kiertävä runkoreitti (Kokkola-Kaustinen-Veteli-Perho-Lestijärvi-Toholampi-Kannus-Kokkola). Reittiin on kiinnitetty kaikki muut reitistöt, kohteet ja matkailupalvelut, mihin on helppo matkalta poiketa.

Osassa alueen kuntia ovat reitistöt jo suhteellisen hyvässä kunnossa (esimerkiksi Kannuksen luontoreitistöt ja kalastuspaikat ja Peuranpolun alue), ja ovatkin näin jo valmiita matkailullisesti edelleen kehitettäväksi hankkeen myötä. Toisaalla reittien kehittämiseenkin joudutaan laittamaan enemmän panoksia.

Kunnostustarpeita vaativien reitistöjen parannuksista on neuvoteltu ja toteutettu eri yhdistysten kanssa.

Kunnostettuja reitistöjä:

- Osia Hirvaan kierroksesta, Perho, Lestijärvi, Meidän Perho yhdistyksen toimesta
- Tastulanjärven luontopolku, Kaustinen, ViTaTiimin toimesta
- Vitaringin luontopolku, Kaustinen, ViTaTiimin toimesta
- Soidinkallion luontopolku, Halsua, Perhonjokilaakosn retkeilijöiden toimesta
- Öjan saaristopolku, Kokkola,Långö Byagille rf ja GIF – Öja kretsen rf:n toimesta
- Riekkosuo-Kuusilampi, Perho, Perhon erämiesten toimesta

Tapahtumat ja elämispalvelut ovat keskeinen reitistöihin yhdistyvä aihepiiri. Esimerkiksi Nikulan ravirata Kaustisella ja Kemoran moottorirata Vetelissä luovat aivan omanlaistaan elämystarjontaa, johon on helppo yhdistää saman teeman palvelutarjontaa. Eräelämyksien kehittämiseen löytyy vahvaa osaamista Perhosta.

Elämispalveluita on onnistuttu yhdistämään hyvin reitteihin, mutta parantamisenaakin olisi vielä ollut. Perhossa erämaaluonto on osattu ottaa mukaan, kuten myös Kaustisella kansanmusiikki ja hevoset. Kokkolassa meren läheisyyttä on osattu hyödyntää, kuten myös historiaa. Erilaisia kulttuurireittejä palveluita sen ympärille oli suunnitteilla useampia, mutta kaikki eivät hankkeen aika valmistuneet. Myöskin moottoriurheilu on aihepiiri, mitä Vetelissä emme onnistuneet hyödyntämään.

Reitistöjen teemoissa käytetään hyväksi olemassaolevia aineistoja ja yhteistyöhankkeiden tuotoksia.

Kaikilta reiteiltä on hyödynnetty jo olemassa oleva aineisto. Yhteistyöhankkeiden tuotoksia on hyödynnetty ja esim. Luonnossa on mahdollisuuksia -hankkeen kanssa, on tehty koko ajan tiivistä yhteistyötä. Genius Loci tarinareitistöjä -hankkeen tuotoksissa on myös viety outdooractiveen ja viedään vielä myöhemminkin.

Hankkeen tuloksena syntyy sähköinen ja tulostettavissa oleva karttamateriaali, josta reitistöt, kohteet ja teemat on sujuvasti löydettävissä.

Kartaksi valikoitui Outdoor Active, joka on kansainvälisesti tunnettu ja varsinkin Keski-Euroopassa laajasti käytössä. Visit Finland toi karttaportaalin suomeen vuoden 2018 alusta ja me olimme ensimmäisiä, jotka lähtivät siihen mukaan. Valinta on osoittautunut loistavaksi ja varsinkin kansainvälinen näkyvyys on noussut huimasti. Suomessa kartta on vielä vähemmän tunnettu, mutta tunnettuus parantuu koko ajan. Alueemme reitistöjen ja kohteiden yhteisnäkyvyys on ollut jo yli 1.5 miljoonaa näyttökertaa.

Kunnossa olevia reitistöjä on viety 54 kpl Outdooractive -karttasovellukseen ja kohteita reilusti yli 300. Karttaportaali on myös ainut, johon sekä reitit että matkailupalvelut saadaan yhdistettyä samalle kartalle.

Kun reitistöissä havaitaan rakenteellisia puutteita, voidaan yhteistyössä paikallisen reitin ylläpitäjän kanssa hankkia asiantuntijapalveluita ja tehdä pieniä investointeja reitin saattamiseksi käyttökelpoiseksi.

Kunnostustarpeita vaativien reitistöjen parannuksista on neuvoteltu ja toteutettu eri yhdistysten kanssa.

Kunnostettuja reitistöjä:

- Osia Hirvaan kierroksesta, Perho, Lestijärvi, Meidän Perho yhdistyksen toimesta
- Tastulanjärven luontopolku, Kaustinen, ViTaTiimin toimesta
- Vitaringin luontopolku, Kaustinen, ViTaTiimin toimesta
- Soidinkallion luontopolku, Halsua, Perhonjokilaakosn retkeilijöiden toimesta
- Öjan saaristopolku, Kokkola, Långö Byagille rf ja GIF – Öja kretsen rf:n toimesta
- Riekkosuo-Kuusilampi, Perho, Perhon erämiesten toimesta

Tämän lisäksi neuvottelimme Elyn ja kuntien kanssa, että kunnat hakivat omia reitistöjen kunnostushankkeita, jolloin saamme parannettua suurempia reitistökokonaisuuksia. Kaikki kunnat sitoutuivat hakemaan hankkeita ja kevään 2019 hakuvaiheessa hankkeen saivat Lestijärvi-Kinnula-Reisjärvi yhteistyö, Peuranpolu parannukseen sekä Toholampi, Lestijoen luontopolulle sekä muutamalle lyhyemmälle reitille.

HAETUN JATKOAJAN PERUSTELUT:

Työpaketti 1

- Reitistöjen kehittäminen kesän 2019 aikana: Neuvottelut Metsähallituksen, kuntien ja yhdistysten kanssa ovat kestäneet odotettua pitempään – käytännön kunnostustyöt maastossa pääsevät toteutumaan kesän 2019 aikana - Karttamateriaalin (yrityskohtaisten tietojen keruu, reittien ja nähtävyyden palveluiden, kuvien ja muun tiedon keruu) koostaminen, kääntäminen englanniksi, oikeaan formaattiin työstäminen ja muut tietojen digitalisointiin liittyvät työt ovat vienneet odotettua enemmän aikaa, mutta jatkoajan puitteissa perustason tietojen siirtäminen järjestelmään saadaan valmiiksi. Kaiken kerätyn tiedon avulla pystytään myös hahmottelemaan maakunnanlaajuinen runkoreitti palveluineen karttajärjestelmään.

Jatko aika tuli tarpeeseen, minkä aikana saatiin vietyä yhdistysten kanssa reitistöjen kunnostuksia päätökseen. Yritysten, kohteiden ja reitistöjen tietoja sekä käännoistyöt saatiin myös vietyä outdooractiveen.

Outdooractive-karttasovellukseen saatiin luotua 267 km pituinen koko maakunnan kiertävä runkoreitti (Kokkola-Kaustinen-Veteli-Perho-Lestijärvi-Toholampi-Kannus-Kokkola). Reittiin on kiinnitetty kaikki muut reitistöt, kohteet ja matkailupalvelut, mihin on helppo matkalta poiketa.

Työpaketti 2.

Yritysten kehittäminen

Ensimmäisessä työpaketissa kartoitettu toimintaympäristö mahdollistaa yrityksille uusien palvelutuotteiden kehittämisen.

Uusia palvelutuotteita kartoitettua toimintaympäristöä hyödyntäen on syntynyt paljon. Yhteiset verkostoitumistilaisuudet, jotka myös pitkälti on järjestetty eri toimintaympäristöissä, on mahdollistanut yrittäjien hyvän tutustumisen ympäristön tarjoamiin mahdollisuuksiin. Tämän avulla on lähtenyt syntymään niin yksittäisiä kuin myös useamman eri yrittäjän yhteisiä palvelupaketteja. Esimerkkinä Perhon Erämaahotelli ja helpotetut vaellukset, jossa kolmen yrittäjän yhteistyöllä on syntynyt loistava palvelukokonaisuus.

Hankkeen yrityskehitysosion kohteena ovat kaikki keskipohjalaiset kasvuhaluiset matkailuyritykset ja muut matkailullisten tuotteiden tuottajat. Tavoitteena on myös innostaa uusia aloittavia yrittäjiä matkailutuottajiksi. Kuten mainittu, toimialarajat ylittävät tuotteistukset ovat erittäin tervetulleita myös mukaan.

Hankkeessamme on ollut mukana yhteensä 143 yritystä ja 58 muuta toimijaa. Hankesuunnitelmassa asetettu tavoite on ylitetty huomasti ja yrittäjien mukanaolo ja yhdessä tekemisen meininki on ollut todella hyvä.

Emme ole kieltäneet keneltäkään hankkeessa mukana oloa, koska koskaan ei tiedä, kenestä seuraava matkailualan yrittäjä tulee. Monella on kuitenkin olemassa kesämökkiä, kanootteja, erämiestaitoja ym., mutta ei ole aikaisemmin ajatellut, että voisi matkailuyrittäjäksi alkaa. Myös Kpedu Perhon yksikön kanssa on tehty tiiviisti yhteistyötä. Hankkeen kautta olemme olleet mukana arvioimassa luonto-ohjaaja opiskelijoiden näyttöjä ja kun sieltä on löytynyt ”hyviä tyyppejä”, on heidän nykäisty mukaan myös hankkeemme toimintaa. Tämän kautta on saatu jo useampia uusia yrittäjiä ja useampia on vielä tuloillaan.

Uusia matkailualan yrityksiä on perustettu 8 kpl. Lisäksi on perustettu kevytyrityksiä, mikä tuntuu olevan kasvussa ja muodissa tällä hetkellä. Kevytyrittäjäyys on joustava ja ennen kaikkea riskitön tapa testata omaa yritysidea ja sen kannattavuutta ja toimii hyvin ponnistusalueena täysipainoiselle yrittäjänuralle. Heillä ei kuitenkaan ole vielä y-tunnusta, jolloin emme voi merkitä heitä eura-järjestelmään.

- Perhon Eräelämykset, Perho
- SebTom, Kokkola
- Tummu ja tytär, Kokkola
- Pine Forest Hikers, Perho
- A´la Miina, Halsua
- Wilderness Call, Perho

- LUMA – Salamajärven luonto ja majoitus, Perho
- Tmi Annakreeta Salmela, Kannus
- Salamajärven Erämaahotelli (useamman yrittäjän yhteistyö)
- Puhadus erämaan syliin (useamman yrittäjän yhteistyö)

Havaittuihin palveluaukkoihin on saatu ratkaisuja myös jo olemassa olevien matkailuyrittäjien tartuttua niihin. Matkailuyrittäjien yhteistyöllä on myös saatu uutta palveluntarjontaa syntymään, esim. useampi muutaman kanootin omistava yritys tarjoaa nyt yhteistyössä melontaa myös isommille ryhmille ja palvelu on myös helpommin saatavissa.

Myös toimialat ylittäviä, uusia matkailun puolelle mukaan lähteneitä, on saatu mukaan. Esimerkkeinä tästä lammasfarmi, joka ottaa vastaan myös matkailijoita ja ratsastustalli, joka järjestää kärryajeluita kotaruokailulla.

Yrityskehittäjä laatii kullekin yritykselle oman kehittämissuunnitelman. Tärkeimpänä kehittämiskohteena on tuotteiden laatu. Laatua tarkasteltaessa otetaan huomioon yleisesti käytössä olevat matkailualan laatustandardit (myös kansainväliset) ja muut kriteeristötyökalut. Osa yrityksistä tuottaa jo todella laadukasta, paikallisiin tuotteisiin perustuvaa palvelua, mutta ei välttämättä itse tunnista omaa laadukkuuttaan. Kriteeristöjen mukainen tarkastelu tuo uskallusta omien vahvuuksien esille tuontiin.

Muut yritysten kanssa tehtävät kehittämistoimet pohjautuvat havaittuun tarpeeseen kussakin yrityksessä. Yritysten tarpeiden mukaan järjestetään workshopeja, esimerkiksi yrityskohtaisen sosiaalisen median näkyvyyden kehittämisestä, asiakkaiden arvostamasta laadusta ja yhteistuotteista. Muilla alueilla toteutettuihin hyviin tuotteistuksiin käydään myös tutustumassa yhdessä.

Kaikki yritykset on ”kaivettu esiin” ja jokaisessa yrityksessä on käyty vierailulla. Tapaamisissa on yhdessä mietitty kunkin kanssa, minkälaisia tarpeita, haluja, esteitä ja mahdollisuuksia heillä on yrityksensä kehittämisen suhteen. Näiden haastattelujen perusteella on järjestetty yhteisiä workshopeja/koulutuksia esiin nousseiden tarpeiden mukaan. Kosekin ja Kasen yrityskehittäjien palvelut on myös olleet kaikkien yrittäjien käytettävissä.

Workshopeja, työpajoja ja tapahtumia 1.4.2017-30.9.2019 on järjestetty yhteensä 84 kpl

HAETUN JATKOAJAN PERUSTELUT:

Työpaketti 2

- Yritysten kehittäminen: viimeistellään palveluiden tuotteistaminen ja palvelukorttien digitalisointi sekä kääntäminen

Yritysten palvelukorteista tehtiin issue, käännettiin englanniksi ja lähetettiin Matka Workshop Day tapahtumassa kontaktoiduille kv-matkanjärjestäjille.

Työpaketti 3.

Yhteistyö

Matkailijan kokema matkailutuote on aina kokonaisuus. Kaikki alueella vastaan tuleva tuo osansa tähän kokemukseen ja elämykseen, ja on harvoin aukottomasti yhden yrittäjän tai palveluntuottajan hallussa. Asiakasnäkökulmasta lähtevä yhteinen tekeminen tuo maakuntamme parhaat puolet esille. Kun tuotepaketointi sitä vaatii, yhteistyö voi laajentua myös maakuntarajan yli. Matkailutuotteen rakentaminen vaatii usean tuottajan yhteistyötä. Esimerkiksi kulttuurisen teemareitin toteuttaminen ryhmälle vaatii palveluja oppaalta, kuljetusyrittäjältä, muutamalta ravintolalta ja kahvilalta ja kenties majoitusliikkeeltä ja ohjelmapalveluyrittäjältäkin. Hankkeessa konkreettiseen yhteiseen tekemiseen päästään yhteistapaamisilla, workshopeilla ja ideailloilla. Kartoitustyön jälkeen päästään työstämään isommissa tai pienemmissä yritysryppäissä yhteistä tuotepaketointia ja hinnoittelua.

Yksi kaikkein tärkeimmistä tavoitteista hankkeessamme on ollut yhtenäisen, koko maakunnan matkailualueen luominen sekä yhteishengen kasvattaminen. Verkostoituminen yli kuntarajojen, tutustuminen ja yrittäjien välisen luottamuksen syntyminen. Tässä olemme yhdessä onnistuneet ja yhteishenki matkailuyrittäjien ja toimijoiden kesken maakunnassamme on mahtava. Nyt uskallamme suositella toistemme palveluja, ja useita eri yrittäjien yhteisiä tuotteita ja paketteja on syntynyt. Tapaamisissamme on saatu kuulla iloista puheen sorinaa, loistavia ideoita ja naurua, joka tulee suoraan sydämeistä.

Tervetuloa meille, Keski-Pohjanmaalle!

HAETUN JATKOAJAN PERUSTELUT:

Työpaketti 3

- Yhteistyö: jatkoajan puitteissa pystytään jo saavutetun hyvän verkoston pohjalta toteuttamaan yritysten yhteisen teemallisen matkailupalvelukokonaisuuden rakentaminen, tuotteistaminen sekä palvelukortin tekeminen

Yhteisiä matkailupalvelukokonaisuuksia on syntynyt, mutta yhteistä markkinointia ja myymistä varten tarvitaan matkanjärjestäjäoikeudet, mikä vielä tökkii pahasti. Hankkeen aikana emme löytäneet myyjätahoa, jolla olisi ollut matkanjärjestäjäoikeudet ja joka olisi sekä myynyt että markkinoinut kaikki maakuntamme yrittäjiä.

6.2 Mitä tuloksia hankkeella saadaan aikaan?

Mitä lyhyen ja pitkän aikavälin vaikutuksia sillä on? Hankkeen jälkeen alueelta löytyy helposti reittejä ja uusia kohteita matkailijoiden ja yritysten käyttöön. Palvelutarjonta reittien varrella on hyvällä tasolla, niin määrällisesti kuin laadullisesti. Matkailuyritysten toimintaympäristö on parantunut, yhteistyöverkosto

konkretisoituu osaksi toimintaa, ja monipuolinen reitistö on sähköisessä muodossa helposti löydettävissä ja käytettävissä. Alueella toimivat kasvuhakuiset matkailuyritykset ovat saaneet selkeät askelmerkit toimintansa kehittämiseen. Yritykset havaitsevat tuotteisiinsa vaikuttavat laatutekijät ja osaavat pitää laatua yllä. Yritykset toteuttavat markkinointiaan myös digitaalisesti, some -näkyvyyden hyödyntäen. Pitkän aikavälin vaikutuksena alueen matkailuyritysten asiakasmäärä ja liikevaihto kasvaa. Niin yksittäisille matkailijoille ja päiväkävijöille, matkailijaryhmille kuin yritysten vieraillekin on tarjolla yhteistyöhön perustuvia teemallisia matkailupaketteja.

Reittejä ja palveluita löytää nyt helposti outdooractive-karttasovelluksen kautta mihin kaikki on koottu. Sovellus on myös ladattavissa appina puhelimeen. Täältä tietoa voivat hyödyntää niin yrittäjät kuin paikalliset ja matkailijatkin. Kaikki reitistöt ovat myös helposti tulostettavissa ja jaettavissa eteenpäin niin omille nettisivuille kuin sosiaaliseen mediaankin.

Myös kaikki palvelutarjonta löytyy helposti outdooractivesta ja eri reittien kartoilta. Outdooractive on ensimmäinen karttaportaali, missä reitistöt ja palvelutarjonta saadaan samalle kartalle.

Kasvuhaluisia matkailuyrityksiä on nyt paljon, ja ”yhdessä olemme vahvempia”, ajatusmalli on saanut yrittäjät yhdessä tavoittelemaan kasvua. Yhdessä tekemisen halu on näkynyt myös vahvasti hankkeemme järjestämissä tilaisuuksissa, missä osallistujamäärät ovat olleet loistavia. Esimerkkeinä Valokuvaus ja valokuvankäsittelykoulutus jouduttiin järjestämään kolme kertaa, että kaikki halukkaat pääsivät mukaan.

Yrittäjät ovat tehneet myös yhteisen päätöksen, että tykkäämme, kommentoimme ja jaamme toistemme sosiaalisen median päivityksiä, niin silloin parannamme sekä kaikkien omia, että yhteistä näkyvyyttämme.

Yrittäjät ovat itse halunneet, että päätämme yhdessä, että mitä meillä on hyvä laatu ja palvelu, ja jokainen sitoutuu noudattamaan tätä. Hyvä laatu, ei tarvitse olla uutta ja hienoa, vaan ennemminkin puhtautta, tuoreutta, ainutlaatuisuutta ja ystävällistä palvelua.

Emme ole vielä saaneet tuoreimpia matkailulukuja, mutta epävirallisesti yrittäjiä haastateltuani voimme todeta, että jo kesällä 2019 nähtiin kasvua varsinkin ulkomaalaisissa kävijöissä.

6.3 Miten hakemuksen kohteena olevaa toimintaa jatketaan ja tuloksia sekä kokemuksia hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen?

Kokkolanseudun Kehitys Oy jatkaa myös jatkossa Kokkolan alueen matkailullista ja aluemarkkinoinnillista kehittämistä.

Kosek jatkaa kehitystyötä Reittien ja matkailupalvelujen Keski-Pohjanmaa vaihe II -hankkeessa.

Hankkeen aikana syntyneet yhteistyöverkostot muodostavat mahdollisuuden kehittää matkailuelinkeinoa yhdessä koko Keski-Pohjanmaan alueella.

Yrittäjien ja eri toimijoiden yhteistyö on saatu hyvin vauhtiin ja tämä luo jatkoa matkailuelinkeinon kehitykselle koko maakunnassa.

Hankkeemme on poikinut myös useampia uusia hankkeita eri yhteistyöverkostoille.

- Luonnossa on mahdollisuuksia -hanke
 - Lestijärvi-Kinnula-Reisjärvi kuntien reitistö -hanke
 - Toholammin kunnan reitistö -hanke
 - Luontoreitistöjen rakenteet -hanke
 - Wildlife Experiences -hanke
- ja muita yhteistyöhankkeitamme
- Kyytiin II -hanke
 - Genius Loci tarinareitistöt -hanke
 - Green Care matkailussa -hanke
 - Villiyrtit -hanke
 - AgriBisnes III
 - Kasvuohjelma viennistä kasvua hakeville yrityksille Keski-Pohjanmaalla -hanke
 - Keski-Suomen retkeilyreitit maailmankartalle -hanke

Hankkeen jälkeen tarkastellaan mahdollisuuksia alueen brändäämiseen ja yhteiseen matkailumarkkinoinnin käynnistämiseen.

Kosek jatkaa kehitystyötä brändäämisen ja eri matkailumarkkinoinnin kokeilujen kanssa Reittien ja matkailupalvelujen Keski-Pohjanmaa vaihe II -hankkeessa.